

Bedre uddannelser

Publikationen indeholder
en kortfattet præsentation
af regeringens
handlingsplan for
Bedre uddannelser.

Hele planen findes i
publikationen *Bedre
uddannelser · Handlingsplan.*

Handlingsplanen skal
styrke det faglige niveau i
ungdomsuddannelserne,
de videregående
uddannelser og voksen-
og efteruddannelserne og
skal ses i sammenhæng
med regeringens
initiativer på
folkeskoleområdet.

Regeringen
Juni 2002

Bedre uddannelser

**Regeringen
Juni 2002**

Følgende ministerier har deltaget i
udarbejdelsen af handlingsplanen:

Undervisningsministeriet
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Kulturministeriet
Økonomi- og Erhvervsministeriet
Ministeriet for Flytninge, Indvandrere og Integration
Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Beskæftigelsesministeriet

Bedre uddannelser

1. udgave, 1. oplag, juni 2002: 7.500 stk.

ISBN 87-603-2196-2

ISBN (WWW) 87-603-2198-9

Internetadresse: pubuvm.dk/2002/bedre2

Udgivet af Undervisningsministeriet,
Uddannelsesstyrelsen

Bestilles (UVM 0109) hos:
Undervisningsministeriets forlag
Strandgade 100 D
1401 København K
Kun via fax nr. 3392 5219
eller e-mail: forlag@uvm.dk
Ekspeditionsgebyr: 40 kr.

Omslag: Malchow A/S

Grafisk tilrettelæggelse, repro og tryk:
Malchow A/S, Ringsted

Trykt med vegetabiliske trykfarver
på 100% genbrugspapir.

Printed in Denmark 2002

Samtidig er udgivet publikationen
"Bedre uddannelser - Handlingsplan" med
hele planen. Den publikation kan bestilles på
samme adresse (bestillingsnummer 3-009).

Pris: 85 kr. inkl. moms og forsendelse.
Internetadresse: pubuvm.dk/2002/bedre1

BEDRE UDDANNELSER

Danske uddannelser skal stå mål med de bedste i verden. Når der gennemføres sammenligninger på tværs af landene er det målet, at Danmark ligger helt i top.

At skabe verdens bedste uddannelsessystem er meget ambitiøst, men vi har alle forudsætningerne herfor: Vi bruger mange penge på uddannelse, vi har en lang uddannelses-tradition, vi har dygtige undervisere og gode institutioner.

Men vi kan blive endnu bedre til at udnytte disse forudsætninger. Bedre uddannelser viser den vej, regeringen vil følge for at nå målet. Ungdomsuddannelserne, de videregående uddannelser og voksen- og efteruddannelse er i centrum, og initiativerne skal ses i tæt sammenhæng med regeringens målsætninger for folkeskolen.

Forudsætningen for at skabe verdens bedste uddannelsessystem er en styrket indsats på fem helt centrale områder: faglighed, fleksibilitet, innovation, frit valg og outputstyring.

■ Faglighed

Alle uddannelser skal bestå af et solidt fagligt fundament. Uanset hvilket uddannelsesniveau man befinder sig på, står og falder en uddannelses kvalitet med graden af faglighed.

Uddannelsernes faglige profil skal være skarpere. Der skal skabes mulighed for fordybelse og sikres en bedre sammen-

hæng mellem fagene. Der skal opstilles klare mål for faglighed og kvalitet, og det skal kunne dokumenteres, at elever og studerende får lært det, de skal. Endelig skal uddannelserne matche de stadigt stigende krav på det private og det offentlige arbejdsmarked.

■ **Fleksibilitet**

Uddannelserne skal tilrettelægges i forhold til den enkeltes og virksomhedernes behov. Alle skal sikres mulighed for livslang læring ved, at uddannelsessystemet udbyder relevante tilbud om uddannelse for den enkelte livet igennem. Uddannelsessystemet skal være mere fleksibelt, så det bliver muligt at opnå kompetencer på forskellige måder og med varierende tidsforbrug for den enkelte.

■ **Innovation og iværksætterkultur**

Uddannelsessektoren skal i langt højere grad end i dag sikre, at danske virksomheder effektivt får overført ny viden. Forskning og nye ideer skal omsættes til økonomisk vækst og til velfærd for både den enkelte og for samfundet. Initiativerne i *Bedre uddannelser* skal derfor ses i sammenhæng med regeringens vækststrategi *Vækst med vilje*.

Elever og studerende skal have styrket deres virkelyst. Det skal være udfordrende og attraktivt at starte nyt og være selvstændig – og vi skal være meget bedre til at forberede og opmuntre de unge til dette.

■ **Det frie valg**

Større fleksibilitet skal gøre det muligt for elever og studerende at tone deres uddannelse gennem tilbud fra forskellige institutioner. Men der er tale om frihed under ansvar. Friheden til at sammensætte et uddannelsesforløb må ikke ske på bekostning af fagligheden. At give unge frihed til at vælge, hvad de vil, uden at tænke over anvendelsesmulighederne bagefter, er at stikke blå i øjnene både på de unge og på andre borgere i samfundet.

■ Outputstyring

Uddannelsesinstitutionerne skal have større frihedsgrader og dermed bedre muligheder for at udvikle kvaliteten. Men samtidig skal institutionerne dokumentere og måles på, om de lever op til det øgede ansvar. Faglighed og kvalitet skal være i orden.

Der skal ske et skifte, hvor vi går fra detaljerede regler om “hvordan tingene skal gøres” til at måle på output, altså “hvad får vi?” Sikrer skoler og universiteter, at de færdiguddannede har relevante og brugbare kvalifikationer?

I det følgende præsenteres en række af de større, konkrete initiativer fra handlingsplanen. Regeringens samlede vision for uddannelsessystemet er sammen med forslag og tidsperspektiver beskrevet i selve handlingsplanen *Bedre uddannelser* (se www.uvm.dk).

■ INITIATIVER PÅ UDDANNELSESOMRÅDERNE

■ Reform af det almene gymnasium

Målet med en gymnasireform er at forbedre elevernes reelle studiekompetence og dermed styrke deres mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse. Eleverne skal i løbet af de tre år i gymnasiet udvikle sig fra at være elever til at være studerende. Fagligheden skal styrkes via bedre muligheder for fordybelse. Flere valgfag skal sikre et friere valg for den enkelte elev og bedre mulighed for at tåle studentereksamen mod senere uddannelse og job. Den nuværende linjedeling ophæves. I stedet indføres en kort indledende periode, før eleven vælger sin fagsammensætning.

■ Hf-reform

Hf skal være fagligt velfunderet, give studiekompetence og sikre et godt grundlag for valg af uddannelse og profession. Fagligheden skal styrkes ved at skabe større sammenhæng mellem fagene. Hf skal være mere fleksibel, så skolerne i højere grad kan tilrettelægge undervisningen efter kursisternes forskellige forudsætninger. Afhængigt af den enkelte kursists valg af fag og niveau kan hf give adgang til optagelse på alle videregående uddannelser.

■ Fornyelse af erhvervsuddannelserne

De merkantile erhvervsuddannelser skal fornyes med henblik på at imødekomme erhvervslivets behov for forskellige kompetencer. Uddannelserne skal målrettes, så eleverne får mulighed for at komme hurtigere ud i erhverv. Praktikken skal tilrettelægges mere fleksibelt, og der skal udvikles nye løsninger til erstatning for skolepraktikordningen.

Inden for de tekniske erhvervsuddannelser vil regeringen gennemføre en vurdering af praktikpladssituationen (herunder skolepraktik), fagligheden og beskæftigelsesmulighederne.

Formålet er at etablere mere fleksible uddannelsesforløb. De nye forløb skal give anerkendt erhvervskompetence med mulighed for senere opkvalificering.

■ Reform af arbejdsmarkedsuddannelserne

Erhvervsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelserne skal sammentænkes, så vi får et bredere, fleksibelt og gennemsigtigt udbud af uddannelser, som imødekommer både erhvervslivets og den enkeltes behov. Desuden skal der i højere grad bygges bro mellem det, man lærer på kurserne, og det man lærer på sin arbejdsplads.

■ Videregående uddannelser

På de korte videregående uddannelser skal der ske en fornyelse af samspillet med erhvervslivet med henblik på fortsat sikring af uddannelsernes relevans.

De mellemlange videregående uddannelser skal opgraderes fagligt med henblik på at nå op på professionsbachelorniveauet. Behovet for udvikling af mellemlange videregående uddannelser, rettet mod den private sektor, skal afdækkes.

■ Universiteternes uddannelser

De forskningsbaserede bachelor- og kandidatuddannelser skal have en skarpere faglig profil. Det skal være tydeligere, at de akademiske bacheloruddannelser er selvstændige, af-rundede uddannelser. Der skal sikres et udbud af universitetsuddannelser, hvor både den faglige kvalitet og den samfundsmæssige relevans er i højsædet. Formålet er at mindske fra-faldet og sikre, at endnu flere med en universitetsuddannelse kommer hurtigere ud på arbejdsmarkedet.

■ Kunstneriske uddannelser

Hvor det er muligt, skal de kunstneriske uddannelser opbygges med bachelor- og kandidatforløb og styrke vidensopbygningen. Målet er at sikre mere fleksible, gennemsigtige og

sammenhængende uddannelser med øget valgfrihed for den enkelte studerende og bedre muligheder for tilpasning i forhold til efterspørgslen på arbejdsmarkedet. Samtidig udbygges erhvervsorienteringen i de kunstneriske uddannelser.

■ Maritime uddannelser

De maritime uddannelser skal gennemgås for at styrke sammenhængen, fleksibiliteten og videreuddannelsesmulighederne samt muligheder for mere effektive uddannelsestider.

■ Sundhedsområdet

Det er afgørende, at vi i Danmark har en veluddannet arbejdskraft inden for sundhedssektoren. Regeringen vil iværksætte en forstærket og mangesidet indsats med henblik på at rekruttere og uddanne flere inden for sundhedsuddannelserne.

■ TVÆRGÅENDE INITIATIVER

■ Vejledning

De unge skal sikres et bedre grundlag for valg af uddannelse. Frafald og spildtid skal mindskes. Regeringen ønsker en mere sammenhængende uddannelses- og erhvervsvejledning. Vejledningen skal i højere grad målrettes mod unge, der har de største behov.

■ Naturvidenskab

Tilgangen til teknisk-naturvidenskabelige uddannelser er for lille. Børn og unge interesserer sig for lidt for området, og i internationale undersøgelser klarer de sig ikke så godt, som vi kunne ønske. Derfor vil regeringen styrke naturvidenskaben i hele uddannelsessystemet. Undervisningen skal moderniseres. Erhvervslivets rolle i forhold til uddannelserne skal styrkes og synliggøres.

■ Internationalisering

Danmark skal være i front i det globale vidensamfund. Det forudsætter faglige og kulturelle kompetencer til at begå sig på et internationalt arbejdsmarked. De danske uddannelser skal internationaliseres og de studerendes mobilitet på tværs af grænser skal øges. Det skal være lettere for danske studerende at få anerkendt resultater og godskrevet ophold på udenlandske uddannelsessteder.

■ It i uddannelserne

It indeholder store muligheder for at tilrettelægge undervisningen fleksibelt. It skal bruges til at differentiere undervisningen, så den enkelte elev bliver mødt med udfordringer, der svarer til hans eller hendes faglige forudsætninger. Et mål er, at alle uddannelsessøgende kan anvende it ved prøver og eksamen. Der skal udvikles it-baserede prøveformer og netbaseret undervisningsmateriale.

■ Anerkendelse af realkompetence

Der skal udvikles pålidelige og accepterede metoder til vurdering af den enkeltes reelle kompetencer. Der skal i højere grad lægges vægt på “det man kan” i stedet for “det man har” i form af eksamensbeviser - de faglige krav skal selvfølgelig fastholdes.

■ Dansk for voksne udlændinge

Beskæftigelsen blandt udlændinge skal øges. Der skal ske en hurtigere forankring af den enkelte på arbejdsmarkedet. Det forudsætter sammenhæng mellem undervisningen og den praktiske brug af sproget på arbejdspladsen. Undervisningen i alment dansk skal kunne kombineres med fagsproget på virksomheden. Der skal etableres undervisning på virksomhederne, og tilrettelæggelsen skal være mere fleksibel og tilpasses den enkeltes og virksomhedens undervisningsbehov.

